

FINANSDEPARTEMENTET

0 1. OKT. 2004

Saksnr. 04,1847 - 226
Arkivnr.

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Norges
Juristforbund

Arkivref:900-901
Dato:29.09.2004

Skatteoppkreverutvalgets utredning NOU 2004:12 - Høringsuttalelse

Vi viser til departementets brev av 18.06.2004 vedrørende høring om skatteoppkreverutvalgets utredning – NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving. Oslo kommunes Juristforening (NJ-K Oslo) vil med dette avgi høringsuttalelse til utredningen.

Oslo kommunes juristforening (NJ-K Oslo) har merket seg at skatteoppkreverutvalget har vurdert to spørsmål, dvs. både forbedringstiltak og organisasjonsendringer. Forbedringstiltakene kan gjennomføres innenfor dagens kommunale organisering og vil kunne bidra til å styrke skatteinnkrevingen. Vi stiller oss positive til flere av de 16 forbedringstiltakene som presenteres, men vi går ikke nærmere inn på en vurdering av de enkelte tiltakene, fordi mange av dem må nærmere utredes før de eventuelt blir iverksatt. Forslagene til organisasjonsendringer ønsker vi derimot å kommentere nærmere.

NJ-K Oslo mener at følgende momenter bør tillegges vekt ved valg av organisasjonsmodell for den fremtidige skatteinnkrevingen i Norge:

Løsningsgrad

Resultatrapporter viser at de kommunale skatteoppkrevere klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Mye tyder på at dette kan ha sammenheng med hvordan skatteoppkrevingen er organisert, og vi mener dette taler for en fortsatt kommunal og lokal organisering av innkrevingen. Den foreslåtte statlige organisasjonsmodellen er foreslått å innebære at dagens skattebetalingsordning erstattes av et system der frivillig betaling og tvangsinnkreving skilles fra hverandre og plasseres i forskjellige organisasjoner. Vi kan ikke se at en slik løsning er hensiktsmessig.

Rettsikkerhet og folkevalgt innsyn

NJ-K Oslo mener kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen innebærer god rettsikkerhet for skattyterne, blant annet fordi det er et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene side fastsettelsen av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten. Vi viser til at dette også er slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteinnkrevingen. En fremtidig organisering må ivareta dette prinsippet

og vi tror derfor at statlige ligningskontor og kommunale skatteoppkreverkontor, slik det er i dag, gir den beste rettssikkerhetsgaranti.

NJ-K Oslo støtter ikke forslaget om å fjerne de kommunale skatteutvalgene, fordi dette vil redusere muligheten til folkevalgt innsyn og kontroll med skattebetalingen. Vi stiller spørsmålsteget ved om man ved en eventuell statlig skatteinnkreving vil kunne ivareta dette viktige aspektet.

Levedyktige økonomimiljøer i kommunene

NJ-K Oslo er opptatt av å sikre levedyktige innkrevingmiljøer i kommunene. Skatteinnkreving gjennomføres i dag i det samme miljø som ivaretar kommunenes innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Vi viser til at kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet, og at gode innkrevingmiljøer er viktig for sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud.

NJ-K Oslo mener kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser fordi en desentralisert lokalisering gjør at det opprettholdes arbeidsplasser i utkantstrøk og at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. Vi er skeptiske til en eventuell statliggjøring der antall kontorer blir redusert, fordi dette vil kunne ha negative distriktpolitiske konsekvenser.

Brukerservice

I en landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002, som er referert i utredningen, scorer de kommunale skatteoppkreverkontor bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. Vi vil advare mot en omorganisering og en sentralisering som betyr en dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. Det er mye som tyder på at de gode resultatene i dag har sammenheng med dialogen den enkelte skatteyter har mulighet til å ha med skatteoppkreveren.

Kommunalt økonomisk selvstyre

NJ-K Oslo tror det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og vi mener det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Vi viser til at vedtaket om å gjeninnføre en andel av selskapsskatten som kommunal inntektskilde og kommende endring av inntektsutjevningen er eksempler på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkrevingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.

Mangel på analyser og konsekvensvurderinger

Vi mener det er riktig å peke på at det er stor usikkerhet forbundet med eventuelt å gjøre så radikale endringer i organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen som flertallet i utredningen tilrår. Vi savner analyser og beregninger av etablerings-, drifts- og planleggingskostnader ved en eventuell omorganisering. Vi kan heller ikke se at effekten av en omorganisering er utredet, og det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen. Vi mener denne mangelen på analyser og konsekvensvurderinger er en svakhet ved utredningen.

Oppsummering

De ovennevnte momenter taler etter vårt syn i mot en eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen og for å opprettholde skatteinnkrevingen som et kommunalt ansvar som skal utføres lokalt. Vi mener videre at man raskt bør iverksette videre utredninger av de foreslåtte forbedringstiltak med sikte på gjennomføring av disse innenfor en fortsatt kommunal organisering av skatteinnkrevingen.

Med vennlig hilsen
NJ-K Oslo

Eva Hagen (sign.)
leder